

Obsah

Predhovor a venovanie.....	1
Obsah	3
Zoznam skratiek.....	6
1 Komunikácia s pacientom a príbuznými v UM <i>Jitka Gurňáková</i>	9
2 Princípy urgentnej medicíny <i>Andrea Letanovská</i>	12
2.1 Kritický a nekritický pacient, všeobecné zásady ošetrovania <i>Andrea Letanovská</i>	13
2.2 Triedenie v UM <i>Július Hodosy</i>	14
2.2.1 Triedenie pri hromadných nešťastiach - prednemocničná triáž <i>Július Hodosy</i>	15
2.2.2 Triedenie na Oddelení urgentného príjmu - nemocničná triáž <i>Július Hodosy</i>	16
2.3 Operačné riadenie a tiesňová linka - OS ZZS <i>Jaroslav Sabol</i>	17
2.3.1 Operačné stredisko záchranej zdravotnej služby SR <i>Jaroslav Sabol</i>	17
2.3.2 Linky pomoci 116 a 117 <i>Jaroslav Sabol</i>	18
2.3.3 Národný register AED prístrojov <i>Jaroslav Sabol</i>	18
2.4 Prednemocničná neodkladná starostlivosť <i>Viliam Dobiáš</i>	19
2.5 Systém ZZS na Slovensku <i>Jaroslav Sabol</i>	20
2.5.1 Sieť záchranej zdravotnej služby <i>Jaroslav Sabol</i>	21
2.5.2 Personálne zabezpečenie ambulancií ZZS <i>Jaroslav Sabol</i>	22
2.5.3 Aktuálne materiálo-technické zabezpečenie ambulancií ZZS <i>Jaroslav Sabol</i>	23
2.6 Nemocničná neodkladná starostlivosť – UP <i>Július Hodosy</i>	24
2.6.1 Kľúčové organizačné princípy <i>Július Hodosy</i>	24
3 Prvotný prístup k akútne mu pacientovi <i>Viliam Dobiáš</i>	27
3.1 Prvotné a druhotné prednemocničné vyšetrenie - ZZS <i>Viliam Dobiáš</i>	27
3.2 Prvotné a druhotné nemocničné vyšetrenie - UP <i>Július Hodosy</i>	29
3.2.1 Prvotné vyšetrenie (Primary Survey) a resuscitácia <i>Július Hodosy</i>	29
3.2.2 Pomocné metódy prvotného vyšetrenia <i>Július Hodosy</i>	30
3.2.3 Druhotné vyšetrenie (Secondary Survey) <i>Július Hodosy</i>	31
3.3 Prvotné a druhotné vyšetrenie v detskom veku <i>Jakub Gécz, Marcel Brenner</i>	32
4 Urgentné respiračné stavy <i>Andrea Letanovská</i>	34
4.1 Dušnosť – diferenciálna diagnostika <i>Denisa Osinová</i>	34
4.2 Obštrukcia horných DC – manažment DC prednemocnične a na UP <i>Mária Michalovová</i>	38
4.3 Obštrukcia manažment dýchacích ciest u detí <i>Daniel Csomor</i>	42
4.4 Akútna a chronická respiračná insuficiencia <i>Denisa Osinová</i>	44
4.5 Astma a CHOCHP <i>Denisa Osinová</i>	46
4.5.1 Asthma bronchiale <i>Denisa Osinová</i>	46
4.5.2 CHOCHP <i>Denisa Osinová</i>	48
4.6 Infekčné ochorenia respiračného traktu <i>Andrea Letanovská</i>	49
4.7 Oxygenoterapia, zabezpečenie DC a podpora ventilácie <i>Denisa Osinová</i>	51
5 Urgentné kardiovaskulárne stavy <i>Andrea Letanovská</i>	54
5.1 Zastavenie obehu – KPR u dospelých <i>Martin Michalov</i>	55
5.1.1 Základná kardiopulmonálna resuscitácia dospelého - BLS <i>Martin Michalov</i>	56
5.1.2 Rozšírená kardiopulmonálna resuscitácia - ALS <i>Martin Michalov</i>	59
5.1.3 KPR v špeciálnych situáciách, v nemocnici <i>Andrea Letanovská</i>	66
5.2 Zastavenie obehu – KPR u detí <i>Miloslav Hanula</i>	68
5.3 Diferenciálna diagnostika bolestí na hrudníku <i>Táňa Bulíková</i>	71
5.4 Poruchy srdcového rytmu <i>Táňa Bulíková</i>	75
5.5 Akútny koronárny syndróm <i>Táňa Bulíková</i>	78
5.6 NCMP <i>Viliam Dobiáš, Andrea Letanovská</i>	81
5.7 Arteriálna hypertenzia a akútne komplikácie <i>Viliam Dobiáš, Andrea Letanovská</i>	85
5.8 Srdcové zlyhávanie <i>Petra Dobrovodská</i>	87
5.9 Akútny aortálny syndróm <i>Petra Dobrovodská</i>	90
5.10 Šok <i>Andrea Letanovská</i>	92
5.10.1 Šok, dif. dg. a prvá pomoc u dospelých <i>Andrea Letanovská</i>	93
5.10.2 Šok, dif. dg. a prvá pomoc u detí <i>Jakub Gécz, Marcel Brenner</i>	96
6 Urgentné neurologické stavy <i>Andrea Letanovská</i>	100
6.1 Bolesť chrbta <i>Július Hodosy</i>	100
6.1.1 Klinické príznaky a "red flags" <i>Július Hodosy</i>	101
6.1.2 Objektívne príznaky a diagnostika <i>Július Hodosy</i>	102
6.1.3 Liečba a prvé opatrenia <i>Július Hodosy</i>	103
6.2 Krčové stavy a epilepsia <i>Viliam Dobiáš, Andrea Letanovská</i>	104

6.3	Cefalea a migréna	Andrea Letanovská	107
6.4	Dekompenzácia chronických neurologických ochorení	Andrea Letanovská	112
6.4.1	Parkinsonová choroba	Andrea Letanovská	112
6.4.2	Dekompenzácia roztrúsenej sklerózy (SM – sclerosis multiplex)	Andrea Letanovská	113
6.4.3	Dekompenzácia myasténie gravis	Andrea Letanovská	113
6.4.4	Dekompenzácia polyneuropatií	Andrea Letanovská	114
6.4.5	Dekompenzácia amyotrofickéj laterálnej sklerózy (ALS)	Andrea Letanovská	114
6.4.6	Dekompenzácia demencií a kognitívnych porúch	Andrea Letanovská	114
7	Urgentné gastroenterologické stavy	Andrea Letanovská	116
7.1	Diferenciálna diagnostika bolestí brucha	Július Hodosy	116
7.1.1	Patofyziológia abdominálnej bolesti	Július Hodosy	116
7.1.2	Prvotný manažment	Július Hodosy	117
7.1.3	Anamnéza	Július Hodosy	118
7.1.4	Fyzikálne vyšetrenie	Július Hodosy	118
7.1.5	Cielená diagnostika	Július Hodosy	119
7.1.6	Špeciálne populácie	Július Hodosy	120
7.1.7	Smerovanie	Július Hodosy	120
7.2	Náhla príhoda brušná	Andrea Letanovská	120
7.2.1	Klasifikácia NBP	Andrea Letanovská	121
7.2.2	Diagnostický postup prednemocnične a na OUP	Andrea Letanovská	121
7.2.3	Manažment a terapeutický postup	Andrea Letanovská	122
7.3	Krvácanie do hornej časti gastrointestinálneho traktu	Andrea Letanovská	123
7.4	Krvácanie do dolnej časti gastrointestinálneho traktu	Petra Dobrovodská	125
7.5	Pankreatobiliárne urgentné stavy a ochorenia pečene	Andrea Letanovská	126
7.5.1	Akútna pankreatitída a dekompenzácie chronickej pankreatitídy	Andrea Letanovská	126
7.5.2	Akútna cholangitída	Andrea Letanovská	127
7.5.3	Akútna cholecystitída	Andrea Letanovská	128
7.5.4	Akútne zlyhanie pečene	Andrea Letanovská	128
7.5.5	Akútna dekompenzácia chronického ochorenia pečene	Andrea Letanovská	129
7.6	Hnačka, nauzea a vracanie	Denisa Osinová	129
7.6.1	Hnačka	Denisa Osinová	129
7.6.2	Nauzea a vracanie	Denisa Osinová	131
7.7	Urgentné gastroenterologické stavy u detí	Jakub Gécz	131
8	Urgentné urologické a nefrologické stavy	Andrea Letanovská	134
8.1	Obličková kolika	Denisa Osinová	134
8.2	Akútne obličkové zlyhanie	Andrea Letanovská	135
8.3	Retencia moču a infekcie močových ciest	Andrea Letanovská	137
8.3.1	Komplikované uroinfekcie a akútna pyelonefritída	Andrea Letanovská	137
8.3.2	Akútna retencia moču	Andrea Letanovská	138
9	Porucha vedomia	Andrea Letanovská	139
9.1	Kvantitatívna porucha vedomia – dif. dg.	Viliam Dobiáš, Andrea Letanovská	139
9.1.1	Neúrazové príčiny poruchy vedomia	Viliam Dobiáš, Andrea Letanovská	142
9.1.2	Kolaps, synkopa	Táňa Bulíková	145
9.1.3	Úrazové poruchy vedomia	Július Hodosy	148
9.1.4	Zomieranie	Viliam Dobiáš	150
9.2	Kvantitatívna porucha vedomia – dif. dg. u detí	Jakub Gécz, Marcel Brenner	150
9.3	Kvalitatívna porucha vedomia – dif. dg.	Viliam Dobiáš, Andrea Letanovská	153
9.3.1	Poruchy správania, stavy zmätenosti a psychózy	Táňa Bulíková	154
9.3.2	Suicídium	Táňa Bulíková	157
9.3.3	Vertigo	Andrea Letanovská	159
9.3.4	Kvalitatívna porucha vedomia u detí	Jakub Gécz, Marcel Brenner	162
10	Úrazy	Andrea Letanovská	164
10.1	Dif. dg., stratifikácia a smerovanie dospelých s úrazom	Andrea Letanovská	164
10.2	Diferenciálna diagnostika, stratifikácia a smerovanie detí	Miloslav Hamula	168
10.3	Tupé poranenia končatín, zlomeniny, fixačné techniky	Viliam Dobiáš	169
10.4	Otvorené poranenia končatín, krvácanie, zastavenie krvácania	Viliam Dobiáš	172
10.5	Tupé poranenia hrudníka a brucha	Viliam Dobiáš	173
10.6	Otvorené poranenia hrudníka a brucha	Viliam Dobiáš	177
10.7	Úrazy lebky, mozgu a chrbtice	Július Hodosy	180
10.7.1	Úrazy lebky a mozgu (Traumatické poškodenie mozgu - TBI)	Július Hodosy	180

10.7.2	Úrazy chrbtice a miechy	Július Hodosy	182
10.8	Polytrauma a závažný úraz	Attila Gányovics	184
10.9	Tepelné úrazy a poleptania	Viliam Dobiáš, Andrea Letanovská	186
10.10	Úrazy elektrickým prúdom	Andrea Letanovská	190
10.11	Podchladenie, omrzliny a výšková choroba	Andrea Letanovská	193
10.12	Topenie a poranenie zvierat	Andrea Letanovská	199
11	Bolesť	Viliam Dobiáš	203
11.1	Dif. dg. bolesti a liečba u dospelých	Viliam Dobiáš, Andrea Letanovská	203
11.2	Dif. dg. bolesti a liečba u detí	Jakub Gécz	205
12	Neúrazové krvácanie	Andrea Letanovská	210
12.1	Krvácanie z telesných otvorov	Viliam Dobiáš, Andrea Letanovská	210
12.2	Krvácanie do telesných dutín a orgánov	Andrea Letanovská	213
13	Alergické reakcie	Andrea Letanovská	219
14	Urgentné gynekologické a pôrodnické stavy	Andrea Letanovská	224
14.1	Náhly pôrod a pôrod mimo nemocnice	Andrea Letanovská	236
14.2	Ošetrovanie novorodenca	Jakub Gécz	242
15	Sepsa – varovné príznaky a postup v UM	Andrea Letanovská	243
	1. krok: Podozrenie na infekciu		244
	2. krok: Vypočítať NEWS2		245
	3. krok: Interpretácia pri podozrení na infekciu		245
16	Horúčka	Andrea Letanovská	248
16.1	Horúčka u detí	Jakub Gécz	249
17	Diabetes mellitus a akútne komplikácie	Táňa Bulíková	252
18	Endokrinologické urgentné stavy	Denisa Osinová	255
19	Akútne ochorenia zmyslových orgánov	Andrea Letanovská	257
19.1	Bolesť oka a ucha	Andrea Letanovská	257
20	Intoxikácie	Andrea Letanovská	261
20.1	Intoxikácie alkoholom a drogami	Andrea Letanovská	261
20.2	Intoxikácie u detí	Daniel Csomor	267
21	Problémy súvisiace s násilím, zneužívaním a zanedbávaním	Barbora Burajová	272
21.1	Syndróm zneužívania u detí	Žofia Klimová	274
22	Geriatrický pacient, terminálny stav a paliatívny pacient v UM	Andrea Letanovská	277
23	USG v UM	Jakub Šulgan	283
24	Punkcia a drenáž telesných dutín	Andrea Letanovská	287
24.1	Vybrané procedúry	Attila Gányovics	288
24.1.1	Torakostómia	Attila Gányovics	288
24.1.2	Punkčná dekompresia ihlou	Attila Gányovics	290
24.1.3	Punkcia perikardu	Attila Gányovics	291
25	Tekutinová liečba a transfúzia v UM	Andrea Letanovská	292
26	Analgosedácia v UM	Mária Michalovová, Miloslav Hamula	298
27	UHPO – organizácia a triedenie	Martin Michalov	302
28	Špecifiká transportu kritického pacienta	Jaroslav Sabol	306
28.1	Transport ako súčasť intenzívnej starostlivosti	Jaroslav Sabol	306
28.2	Špecifiká leteckého transportu a súčinnosť RZP/RLP s VZZS	Jaroslav Sabol	307
29	Spolupráca s ostatnými zložkami IZS	Martin Balko	310
29.1	Integrovaný záchranný systém	Martin Balko	310
29.2	Oblasti spolupráce v IZS	Martin Balko	311
30	Forenzné princípy v UM	Norbert Moravanský	313
	Zoznam použitej literatúry a zdroje		315
	Zdroje obrázkov		327
	Zoznam obrázkov a tabuliek		329